

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Психологія музичної діяльності»
2022-2023

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Інститут – Навчально-науковий інститут музичного мистецтва

Кафедра – методики музичного виховання і диригування

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: аналізу і синтезу, порівняння, філософування (міркування, роздумування на філософські теми), дискусії.

Форми навчання: очна (денна, вечірня), дистанційна.

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2022-year/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	120/4	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Полюга Вікторія Володимирівна viktoriya_322@meta.ua 0679767658	кандидат філософських наук, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування
--	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є формування цілісної системи музично-теоретичних уявлень, які синкретично включають досягнення психології та втілюють потребу психологічного узагальнення багатьох закономірностей музичного

мистецтва та музичної практики. Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання психологічних закономірностей почуттів, музичного сприймання та мислення, що неодмінно застосовуються в осмисленні особливостей музичної діяльності.

Результати навчання.

- Розуміння та осмислення специфіки музики як виду мистецтва;
- Розуміння впливу світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.;
- Знання щодо побудови суб'єкт-суб'єктної взаємодії, дотримування правил ефективної комунікації.

Компетентності.

Загальними компетентностями є :

- Оволодіння необхідними психолого-педагогічними навичками у науковій діяльності. Уміння отримати результат у рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси;
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства», паралельно з «Філософією музики», «Актуальні проблеми музичної інтерпретології» та інші.

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Психологія музичної діяльності» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

Лінк на дисципліну: Програма з навчальної дисципліни «Філософія музики», розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Психологічні особливості музичної діяльності.

Проблема діяльності в психології. Структура, види музичної та художньої діяльності.

Тема 2. Музично-слухова діяльність.

Музично-слухова діяльність як загальна складова до таких видів діяльності як композиторська, виконавська, слухацька (аналіз). Два рівні музичного сприймання : перцептивний та апперцептивний. Ладове чуття, ритм, цілісність образу, симетрія в музиці. Складності музичної мови.

Тема 3. Композиторська творчість.

Проблема мислення в композиторській творчості. Питання детермінованості творчості композитора законам мислення і діяльності людини, співвідношення логічного і інтуїтивного, аналітичного і образного, ролі несвідомих моментів в творчому процесі композитора. Наукова і художня творчість. Уява. Емпатія. Натхнення.

Тема 4. Музично-виконавська діяльність.

Самостійність у творчій діяльності музиканта виконавця. Проблема інтерпретації. Етапи виконавства. Мотивація. Праобраз. Немузичні асоціації. Період перед концертом. Спілкування з публікою.

Тема 5. Психологічні основи музичного навчання.

Психологічні основи музичного навчання. Поняття «повчання», «вчення» і «навчання». Особистісні фактори мотивації. Внутрішні і зовнішні фактори у вивченні музичного матеріалу. Складність музичного матеріалу. Психологічна характеристика методів навчання.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Психологічні особливості музичної діяльності.

Структура діяльності та механізми її регуляції. Види діяльності. Художня діяльність. Музична діяльність

Тема 2. Музично-слухова діяльність.

Музичне сприймання як процес. Чуття музичного звуку. Сприймання мелодії та гармонії. Сприйняття часу в музиці. Психологічні особливості сприймання музики (вибірковість і предметність; цілісність, константність). Адекватність сприймання музики. Психологічні механізми переживання музики

Тема 3. Композиторська творчість

Соціальна обумовленість композиторської творчості. Стадії творчого процесу композитора. Мислення і уява в композиторській творчості. Аналіз і синтез як механізм творення нового (роль уявного узагальнення в мисленні композитора).

Тема 4. Музично-виконавська діяльність

Відносна самостійність творчої діяльності виконавця. Психологічні особливості робочого процесу музиканта-виконавця. Соціально-психологічні особливості конкуренції. Проблема «естрадного хвилювання» і питання підготовки до концертної діяльності.

Тема 5. Психологічні основи музичного навчання

Особистісні детермінанти навчання. Гностична діяльність учня та організація заучування. Психологічні характеристики методів навчання

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 27 основного корпусу Навчально-наукового інституту музичного мистецтва (корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11).

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID:8293267761 Passcode:455069)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на питання плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором;
- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	+

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5}$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Визначіть структуру діяльності та механізми її регуляції.
2. Окресліть види діяльності.
3. Дайте визначення поняттям художня діяльність та музична діяльність.
4. Що таке музичне сприймання і його типи.
5. Яка різниця у сприйманні мелодії та гармонії.

6. Дайте характеристику сприйняття часу в музиці.
7. Що таке вибірковість, предметність; цілісність, константність.
8. Дайте коротке визначення аспектам адекватності сприймання музики.
9. Психологічні механізми переживання музики.
10. Окресліть соціальну обумовленість композиторської творчості.
11. Виокреміть стадії творчого процесу композитора
12. Визначіть роль мислення і уяви в композиторській творчості
13. Механізм творення нового (уява; переживання; емпатія; творче натхнення).
14. Що таке відносна самостійність творчої діяльності виконавця?
15. Психологічні особливості робочого процесу музиканта-виконавця.
16. Дайте коротку характеристику особистісній націленості та регуляції психічних станів музикантів-виконавців.
17. Проаналізуйте особистісні детермінанти навчання.
18. Яка роль гностичної діяльності учня в організації навчання.
19. Наведіть кілька психологічних характеристики методів навчання.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна :

1. Апраксина О.А. К вопросу и системе музыкального воспитания в школе // *Муз. воспитание в школе*. Вып. 10. М.: Музыка, 1974. 232 с.
2. Арановский М.Г. Мышление, язык, семантика // *Проблемы музыкального мышления*. М., 1974. С. 90-128.
3. Бочкарёв Л.Л. Психология музыкальной деятельности. М.: «Классика-XXI», 2008. 352 с.
4. Выготский Л. С. Психология искусства. М., 1968. 576 с.
5. Готсдинер А.Л. Музыкальная психология. М.: Изд-во НВ Магистр, 1983. 190 с.
6. Каган М.С. Музыка в мире искусств. СПб.: УТ, 1996. 232 с.
7. Корыхалова Н. П. Интерпретация музыки. Л., : Музыка, 1979. 208 с.
8. Ломов Б. Ф. К проблеме деятельности в психологии // *Психологический журнал*, Т.2, № 5, 1981. С.3-22
9. Мазель Л.А. Вопросы анализа музыки. М.: Советский композитор, 1991. 376 с.
10. Медушевский В.В. Музыкальное произведение и его культурно-генетическая основа // *Музыкальное произведение: сущность, аспекты анализа*. Киев, 1988.С. 62-83.

11. Муха А. И. Процесс композиторского творчества. Киев. : Музична Україна, 1979. 271 с.
12. Науменко С. И. Индивидуально-психологические особенности музыкальности // *Вопросы психологии*. 1982, № 5. С. 85-93
13. Петрушин В.И. Основы содержания музыкального образования // *Советская педагогика*. № 7. 1989. С. 46-50
14. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей. Проблемы индивидуальных различий. 3 кн. : М., 1961. С. 39-252
15. Цыпин Г.М. Психология музыкальной деятельности. М : Интерпракс, 1994. – 384 с.
16. Якобсон П. М. Психологические проблемы мотивации поведения человека. Москва : Просвещение, 1969. 317 с.

Допоміжна:

17. Агарков О. М. Об адекватности восприятия музыкального метра // *Искусство и наука*. Вып. 1. М., 1970. 202с.
18. Бочкарев Л.Л. Адекватность восприятия музыки в зависимости от психических состояний слушателей // *Новые исследования в психологии*. 1981. №2. С. 47-49
19. Левчук Л. Т. Психоаналіз і художня творчість: критичний аналіз. Київ: Вища школа, 1980. 157с.

Інформаційний ресурс:

20. Капічіна О. О. Феноменологічні основи проблеми музичного сприйняття [електронний ресурс] / О. О. Капічіна // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського № 2 (54), 2012 . – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vdnuet/gum/2012_2/Kapichna.pdf
21. Ляхович А. Краткая социология современного академического музыкального исполнительства [електронний ресурс] // Израиль XXI. Музыкальный журнал. – № 27 (май 2011). – Режим доступу: http://www.21israel-music.com/Sozialnoye_ispolnitelstvo.htm